herpy

SLANGER

Burmapyton

Python bivittatus

Python bivittatus er en av verdens største slanger, en kraftig, rolig pyton fra skoger, sumper og gressland i Sørøst-Asia, med brune, mørkt omrammede flekker på lys bunn. Voksne dyr er 300-500 cm, og hunnene er langt tyngre enn hannene. Arten krever et svært stort terrarium med basseng, 32-34 °C på solplassen og stor erfaring, og den kan leve over 20 år.

Familie: Pythonidae Engelsk: Burmese Python Tidligere navn: *Python molurus bivittatus* Publisert 16. november 2026

FAKTABOKS

DYRET

Voksenstørrelse	**300-500 cm** total lengde inkl. hale
Levealder	**20-25 år**
Aktiv	**I skumringen og om natten**
Levevis	**Trelevende og bakkelevende**
Biotop	**Savanne, regnskog og våtmark**
Vanskelighetsgrad	**Ekspert**

STELL

Min. terrarium	**300 × 150 × 150 cm** L × B × H for 1 voksent dyr
Temperatur, dag	**27-31 °C**
Varmeplass	**32-34 °C**
Temperatur, natt	**26-28 °C**
Luftfuktighet	**60-70 %**
Vann	**Vanndel**
UVB	**Anbefalt** Ferguson-sone 2
Kosthold	**Virveldyr**
Holdes	**Alene**

AVL

Formering	**Eggleggende**
Kjønnsmoden	**24-36 mnd.**
Kullstørrelse	**12-36 egg**
Inkubasjon	**60-90 dager** ved 31-32 °C

VERN OG PAPIRER

CITES	**Liste II**
EU-vedlegg	**Vedlegg B**
IUCN	**Sårbar (VU)**

Om arten

Python bivittatus er en kjempestor, kraftig bygd slange med glatte skjell, et rektangulært hode, loddrette pupiller og varmefølsomme groper langs leppene. Grunnfargen er beige til gyllen med store brune, mørkt omrammede flekker på rygg og sider. Oppå hodet sitter et trekantet merke, og et mørkt bånd går gjennom hvert øye. Artsnavnet *bivittatus* kommer fra latin og betyr noe i retning av "med to bånd".

Voksne dyr er normalt 300-500 cm, og i fangenskap er de fleste 330-370 cm. Hunnen er bare litt lengre enn hannen, men langt tyngre og kraftigere bygd: en hunn på 350 cm kan veie omtrent 30 kg, og en på 500 cm opptil 75 kg, mens hanner på omtrent 300 cm veier 7-18 kg. Dyr over 500 cm er sjeldne, og den største sikkert målte er 579 cm lang. Dvergformer fra Java, Bali og Sulawesi blir omtrent 200-250 cm. Arten ble før 2009 regnet som en underart av *Python molurus*, og den kalles fortsatt ofte ved det gamle navnet i handelen.

Arten er rolig og tåler håndtering, men størrelsen gjør den til et potensielt farlig dyr. Den kan bli over 20 år. Det er en forpliktelse som krever plass, tid og penger, og et dyr som er vokst fra hjemmet sitt, er vanskelig å plassere. Det finnes mange farge- og tegningsvarianter (morfer) i fangenskap. Veiledningen handler om arten selv, ikke om genetikk.

Utbredelse og leveområde

Python bivittatus lever i Sør- og Sørøst-Asia: det sørøstlige Nepal, det nordøstlige India, det sørlige Bhutan, Bangladesh, Myanmar, Thailand, Laos, Kambodsja, Vietnam og det sørlige Kina inkludert Hainan. Arten finnes også på Java, Bali og Sulawesi. Typelokaliteten er Java. Opptegnelser fra Sumatra og Borneo regnes som feilbestemmelser.

Bestanden på Sulawesi er beskrevet som en egen underart, *Python bivittatus progschai*.

> **Naturlig utbredelse:** Nepal, India, Bhutan, Bangladesh, Myanmar (Burma), Thailand, Laos, Kambodsja, Vietnam, Kina og Indonesia.

LEVEOMRÅDE

P. bivittatus lever i tropisk skog, men også i gressland, varm temperert skog og mangrovesumper, og den finnes nesten alltid nær ferskvann. Den er mest nattaktiv og skjuler seg i undervegetasjonen, i hull og i hule trær. Unge dyr klatrer og ferdes like mye i trær som på bakken, men når dyret blir tungt, blir det nesten utelukkende landlevende. Den er en fremragende svømmer og kan bli under vann i opptil en halv time.

Klimaet er tropisk med en fuktig sommer og en tørrere vinter. I den nordlige delen av utbredelsesområdet kan arten gå i vinterdvale i flere måneder i hule trær, elvebredder eller under stein. Den er enslig og finnes sammen med artsfrender nesten bare i paringstiden. Byttet er pattedyr og fugler, men også amfibier og krypdyr, og den ligger på lur og slår raskt til, før den omslynger og kveler byttet.

Les mer: Vinterdvale og årstider

Stell

TERRARIET

Størrelsen er artens største utfordring: de fleste oppsettene er for små. Et dyr skal som minimum kunne strekke seg helt ut, og bredden skal være halvparten av dyrets lengde, mens høyden skal gi plass til å klatre og sitte høyt. Et dyr på 300 cm trenger derfor et terrarium på minst 300 × 150 × 150 cm, og et dyr på 450-500 cm trenger et helt rom eller en liten bygning med et gulvareal på omtrent 12 m². Unger og unge dyr under 250 cm kan en periode bo i 240 × 120 × 120 cm, men vokser raskt og må flyttes.

Terrariet må kunne lukkes sikkert, med låsbare dører, og ha små ventilasjonsåpninger i sidene, for varme og fuktighet forsvinner lett gjennom ventiler i toppen. Materialet skal være glatt og lett å rengjøre. Dekk gjerne til en eller to sider, slik at dyret føler seg trygt.

Bunnen skal være minst 10 cm tykk og holde på fuktigheten: en blanding av 40 % matjord, 40 % kokosfiber og 20 % lekesand eller ren kokosflis, med et lag blader oppå. Til et svært stort oppsett er avispapir eller flis et praktisk valg, men de holder dårlig på fuktigheten. Dyret produserer store mengder urin og avføring, så bunnen må byttes ofte.

Innred med store, solide grener og hyller, slik at dyret kan klatre, med minst to store skjul (f.eks. kasser eller hundekennler) og med tykke, festede planter eller kunstig beplantning til dekning. Alt som henger i terrariet, må festes ordentlig, slik at det ikke kan falle ned på dyret.

TEMPERATUR

Terrariet skal ha en gradient. Solplassen skal være 32-34 °C, målt med et infrarødt termometer, den kalde siden 27-31 °C og natten 26-28 °C. Temperaturen må ikke falle under 26 °C om natten, så de fleste oppsett trenger nattvarme fra en kilde uten lys, f.eks. et strålevarmepanel.

Den varme sonen etableres med en klynge på fire halogenpærer à 50 W over en solplass, slik at hele dyret varmes jevnt ovenfra. Alle varmelamper inne i terrariet skal ha beskyttelsesbur, slik at dyret ikke kan brenne seg. Varmematter og varmekabler kan brukes, men bare med proporsjonal termostat med føler rett under varmekilden. Bruk aldri varmestein. Bruk digitale termometre med føler på solplassen og i den kalde enden. Er varmen for lav, slutter dyret å spise og kan få luftveisinfeksjon.

Les mer: Varme og temperatur

LUFTFUKTIGHET OG VANN

Luftfuktigheten skal ligge på omtrent 60 %, med høyere verdier like etter sprutingen, målt med et digitalt hygrometer midt i terrariet. Hold terrariet fuktig, men ikke vått: det skal kunne tørke mellom sprutingene, og klam luft gir luftveisinfeksjon. Fuktigheten holdes oppe med en trykksprayer eller et automatisk tåkeanlegg med dyser langs veggen, minst 2-3 ganger daglig, og med en tykk, fuktholdende bunn.

Dyret skal ha et stort, dypt basseng på gulvet, som også fungerer som drikkevann. Det skal minst være stort nok til at dyret kan ligge sammenrullet i det med litt plass til overs, og helst så stort at det kan svømme. Bruk f.eks. en stor fôrkasse eller en innstøpt vannkasse. Bytt vannet hver uke og straks hvis det er skittent, og skrubb bassenget med et desinfeksjonsmiddel til dyr.

Les mer: Luftfuktighet, sprøyting og ventilasjon

LYS OG UVB

Arten er mest aktiv om natten og i skumringen, men skal ha en fast dag-natt-rytme med omtrent 12 timer lys og 12 timer mørke. UVB er ikke nødvendig for å overleve, men anbefales, fordi dyret i naturen utsettes for sollys, og fordi lyset støtter D-vitamin, immunforsvar og appetitt. Arten hører til Ferguson-sone 2. Bruk et T5 HO-rør på 5-6 % UVB som dekker omtrent halvparten av terrariets lengde og sitter over den varme siden. Målet er en UV-indeks på 2-3 på solplassen. Er røret montert over et nett, skal avstanden til dyrets rygg på solplassen være omtrent 25 cm, og inne i terrariet 30-40 cm; kontroller med en UV-måler. Rørene byttes hver 12. måned.

Halogen- og UVB-lamper alene gir ikke nok lys i et stort terrarium. Supplér med T5 HO-lysrør på 6.500 K eller kraftige LED-bjelker som dekker det meste av terrariets lengde. Lyset må ikke være på om natten.

Les mer: Lys og UVB

FÔRING

P. bivittatus er kjøtteter og skal ha hele byttedyr av pattedyr og fugler. Rotter er standard, og etter hvert som dyret vokser, brukes kaniner, marsvin, vaktler, kyllinger og ender og til de aller største dyrene gris- og lammekropper. Varierte byttedyr er en viktig berikelse. Fôr med opptinte, frosne dyr, som tines i en pose i varmt vann til omtrent 38 °C. Det er tryggere enn levende bytte, som kan skade slangen. Bruk lange fôrtenger.

Byttets tykkelse skal være 1-1,5 ganger slangens kroppsbredde. Større byttedyr krever lengre pause. Fôringshyppighet: - Nyklekte, under 1 år: hver 1.-2. uke. - Unge, 1-2 år: hver 2.-3. uke. - Unge voksne, 3-4 år: hver 3.-4. uke. - Voksne, over 4 år: hver 4.-6. uke.

Voksne dyr kan godt gå i opptil 4 måneder uten mat, og det er sunt for hullet. For hyppig fôring gir fedme, organskader og kortere liv. Nyklekte unger kan spise en voksen mus fra første måltid. Fôr bare når en annen person er til stede, og bank på terrarielokket før hver fôring og aldri ved håndtering, slik at dyret lærer å skille mellom mat og rengjøring. Drikkevann skal alltid være tilgjengelig i bassenget.

En lett støving av byttet med et kalk- og vitamintilskudd hvert par måltider forebygger mangler.

Les mer: Kalk, vitaminer og tilskudd

ATFERD OG HÅNDTERING

P. bivittatus er rolig og sjelden aggressiv, men et voksent dyr er sterkere enn et menneske og kan være livsfarlig. Et dyr over 300 cm må bare håndteres når minst en annen voksen er til stede, og barn må aldri håndtere dyret alene.

Gi et nytt dyr minst 3 måneders karantene, og start først håndtering når det spiser regelmessig. Vask hendene, slik at de ikke lukter av bytte, og bank lett på dyrets hode med en papprull på en slangekrok, slik at det vet at det ikke er fôringstid. Løft med en hånd bak hodet og en under kroppen, og grip aldri tak i halen. Slangen vikler seg rundt armene som om de var grener. La den ikke sno seg rundt halsen. Håndter ikke dyret når øynene er blålige opp mot hudskiftet, eller de første 2 dagene etter et måltid.

Hold dyrene hver for seg.

Les mer: Karantene og hygiene

Avl

KJØNNSMODNING OG KJØNNSBESTEMMELSE

Kjønnet bestemmes sikrest med en sonde, som bare en erfaren person eller en dyrlege bør bruke. Hunnen er langt tyngre enn hannen. Kjønnsmodning inntreffer etter 2-3 år (tallet gjelder *Python molurus* i den gamle, brede betydningen), forutsatt at dyret har riktig vekt, og vekten betyr mer enn alderen.

PARRING

Parringen skjer tidlig på våren etter en kjøligere periode. Kjøligere netter er nødvendige for avlen, og hunnen skal være i god hold. Hannen settes sammen med hunnen i terrariet hennes. Selve parringen varer fra 5 til 30 minutter. Avl bør bare vurderes med stor omtanke: det er et stort tilbud av unger, og store dyr er vanskelige å plassere.

EGGLEGGING OG KULL

Hunnen legger eggene omtrent 3-4 måneder etter parringen, i naturen i mars-april. Kullet er normalt 12-36 egg, og svært store hunner kan legge over 100 egg. Hunnen ruller seg rundt eggene og blir hos dem til de klekkes, uten å spise. Ved å trekke musklene sammen i små skjelvinger hever hun temperaturen rundt eggene med flere grader. Hun skal ha et stort, rolig skjul og vann.

INKUBASJON

Eggene klekkes etter 2-3 måneder (60-90 dager). Kunstig ruging er ikke nøye beskrevet for arten, så temperatur og fuktighet er lånt fra *Python regius*: 31-32 °C og høy luftfuktighet, med eggene på fuktig vermikulitt i en lukket beholder med et par luftehull. I naturen ligger eggene ved 26-31 °C, og hunnen holder dem varme med muskelskjelvingene sine. Ungene blir ofte i egget til første hudskifte er over. Ikke hjelp til med klekkingen.

OPPDRETT AV UNGER

Nyklekte unger er allerede store og kan spise en voksen mus fra første måltid. De skal holdes enkeltvis i en sikker kasse med skjul, vann og en varmekilde. Unger vokser svært raskt, så de må flyttes til større enheter med jevne mellomrom.

Helse og vanlige feil

De fleste problemer skyldes feil varme, fuktighet og fôring og for små terrarier. De typiske er:

- Fedme og organskader ved for hyppig eller for stor fôring.
- Matvegring ved for lav temperatur eller forstyrrelser.
- Luftveisinfeksjoner ved kald eller klam luft, med hvesende åndedrett, slim eller åpent gap. Krever dyrlege.
- Dårlig hudskifte ved for tørr luft.
- Brannskader fra uskjermede varmepærer.
- Midd og innvendige parasitter, særlig hos nyinnkjøpte dyr. Bruk oppdrettede dyr, og hold nye dyr i karantene i minst 3 måneder.
- Oppkast hvis dyret håndteres for tett på et måltid. Det er en alvorlig belastning.

Slanger skjuler sykdom, så ukentlig veiing og notater om fôring, hudskifte og atferd er den beste tidlige varslingen. Kontakt en dyrlege med erfaring med krypdyr hvis slangen går ned i vekt, har pustevansker eller ikke spiser på flere måneder.

Spør alltid dine kloke bekjente

Veiledningen er et godt sted å begynne, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskjellige, og mye av det viktigste lærer man av dem som har holdt arten i årevis. Snakk med en oppdretter, en erfaren holder eller en veterinær med kunnskap om krypdyr og amfibier før du skaffer deg dyret - og igjen hvis noe virker galt.